

IVM Coronanieuws 3 april 2020

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws van 3 april.

Chloroquine en hydroxychloroquine

De IGJ adviseert om chloroquine en hydroxychloroquine niet preventief voor te schrijven. Een preventieve werking tegen het coronavirus is volstrekt onbewezen. Deze middelen worden voornamelijk alleen toegepast bij matig en ernstig zieke patiënten. Het EMA heeft inmiddels opgeroepen deze middelen alleen te gebruiken bij de behandeling COVID-19 als onderdeel van een klinische studie of een nationaal noodprogramma. Openbare apothekers mogen recepten voor chloroquine of hydroxychloroquine alleen afleveren voor de behandeling van reuma of lupus erythematoses. De terhandstelling aan COVID-19-patiënten gaat via het ziekenhuis.

Chloroquine en hydroxychloroquine geven met diverse geneesmiddelen een interactie, bijvoorbeeld met de DOAC's dabigatran en edoxaban, antacida, tricyclische antidepressiva en immunosuppressiva. Per 1 mei komen de COVID-19-interacties in de G-Standaard van de KNMP. Tot die tijd kunnen apothekers de interacties raadplegen in het Informatorium Medicamentorum of op de KNMP website. Voor beide websites is een inlog nodig. De informatie op de website COVID-19 Drug Interactions blijft openbaar toegankelijk voor alle zorgverleners.

Geneesmiddeleninteracties:

www.knmp.nl

www.covid19-druginteractions.org

Overige therapieën COVID-19

Er zijn diverse claims over hoge doseringen vitamine C bij het coronavirus. Hypotheses stellen dat het zou bijdragen aan het voorkómen van schade in de longen door cytokinen en het verminderen van het risico op verkoudheid en griep. Er is echter geen bewijs voor de werkzaamheid van vitamine C bij het coronavirus. Hoge doseringen kunnen wel misselijkheid en diarree veroorzaken en bij sommige mensen nierstenen. Ook bereiken ons signalen dat homeopathische middelen worden aanbevolen bij de preventie en behandeling van COVID-19. Het zal u niet verbazen dat ook hiervoor geen enkel bewijs is.

Nieuwe geneesmiddelen en vaccins

Wereldwijd komen er steeds meer initiatieven voor de ontwikkeling van nieuwe therapieën tegen het coronavirus. Er lopen momenteel enkele grote klinische studies naar geneesmiddelen bij ernstige corona-infecties. Het gaat daarbij om remdesivir, lopinavir/ritonavir, chloroquine en hydroxychloroquine, interferon- β -1a en antilichamen. Ook andere potentieel interessante geneesmiddelen zijn in onderzoek. Voorbeelden zijn tocilizumab – een geneesmiddel bij reumatoïde artritis - en leronlimab – een experimenteel anti-hiv-middel.

Twee potentiële vaccins worden momenteel getest op gezonde vrijwilligers en er zijn er nog eens 52 in de ontwikkelfase. Het coronavirus lijkt trager te muteren dan andere respiratoire virussen, zoals

het influenzavirus. Een eventueel vaccin kan daardoor – in tegenstelling tot de gewone griepvaccins - mogelijk een langdurige werking hebben. Het EMA schat dat het nog minstens een jaar kan duren voordat er een vaccin tegen het coronavirus beschikbaar komt.

Ook in Nederland wordt onderzoek gedaan naar het coronavirus. Voorbeelden zijn het inzetten van machine-learning voor een gepersonaliseerde behandeling, en het voorspellen van het ziekteverloop door het opsporen van vroege veranderingen in het afweermecanisme. Het Erasmusmc begint in onderzoeksverband met het toedienen van bloedplasma van genezen COVID-19-patiënten aan patiënten die met een corona-infectie zijn opgenomen in het ziekenhuis.

Geneesmiddelentekorten

In het Coronanieuws van 27 maart was uitgebreid aandacht voor de maatregelen tegen geneesmiddelentekorten. In een nieuwe Kamerbrief van 31 maart gaat minister De Jonge verder in op de maatregelen voor de beschikbaarheid van COVID-19-gerelateerde geneesmiddelen.

De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers organiseert de coördinatie van de beschikbaarheid van geneesmiddelen voor COVID-19-patiënten op de intensive care. Het coördinatiecentrum gaat onder andere voorraden monitoren, helpen bij het vergroten van de beschikbaarheid van geneesmiddelen uit het buitenland en de mogelijkheden van eigen bereidingen beoordelen.

De IGJ heeft voor diverse geneesmiddelen voor ernstig zieke COVID-19-patiënten toestemming gegeven om alternatieve vergelijkbare geneesmiddelen uit het buitenland te importeren en afwijkende geneesmiddelverpakkingen toe te staan. Ook mogen apothekers onderling voorraden uitwisselen van deze geneesmiddelen. Verder inventariseert de IGJ welke productielocaties in Nederland essentiële geneesmiddelen kunnen gaan produceren. Ook onderzoeken de IGJ en het CBG de voorraden bij momenteel gesloten privéklinieken, en de mogelijke inzet van veterinaire geneesmiddelen.

LHV, NHG, InEen en de KNMP hebben in een brief aan minister Van Rijn hun zorgen geuit over dreigende tekorten aan onder andere amoxicilline, orale antibiotica, luchtwegverwijders, morfine, midazolam en diverse medische hulpmiddelen. Het meldpunt geneesmiddelentekorten en – defecten blijft de beschikbaarheid van geneesmiddelen monitoren.

Kamerbrief COVID-19 - Update stand van zaken:

www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering

Effecten op andere behandelingen

De uitbraak van het coronavirus heeft ook effect op andere behandelingen. Er is geen onderbouwde informatie over COVID-19 en immunosuppressie door bijvoorbeeld corticosteroiden, DMARD's en biologische geneesmiddelen. Stoppen met deze middelen wordt daarom afgeraden. Bij patiënten met een ernstige infectie moet het gebruik van immunosuppressiva altijd worden afgewogen.

De NHG-Standaarden Astma, COPD en Acut hoesten blijven gelden voor patiënten met luchtwegklachten. Het NHG heeft wel aanvullende behandeladviezen gepubliceerd. Patiënten met

astma of COPD kunnen hun onderhoudsbehandeling met luchtwegverwijders en/of inhalatiecorticosteroiden voortzetten. De indicatie van prednisolon is beperkt tot patiënten met klinische aanwijzingen voor een exacerbatie. Bij een milde longaanval heeft het ophogen van inhalatiecorticosteroiden en toevoegen van rescue medicatie de voorkeur. Vernevelen in de huisartsenpraktijk of op de huisartsenpost wordt niet aangeraden, vanwege de kans op verspreiding van het coronavirus.

Het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie geeft aan dat patiënten met hooikoorts op de normale manier behandeld moeten worden. Het tegengaan van niezen is belangrijk om verspreiding van het coronavirus te beperken. Er is geen bewijs voor een nadelig effect van nasale corticosteroiden.

Adviezen astma, COPD en hoesten: www.nhg.org/coronavirus/behandeling

Adviezen hooikoorts: www.bcfi.be

Rijksvaccinatieprogramma

Het rijksvaccinatieprogramma voor kinderen tot 4 jaar op het consultatiebureau gaat ondanks de corona-uitbraak gewoon door. Bij verkouden kinderen of ouders, of bij gezinsleden met koorts wordt de vaccinatie met enkele dagen of weken uitgesteld. Ook de 22-wekenvaccinatie bij zwangere vrouwen tegen kinkhoest gaat door.

Wél uitgesteld zijn de groepsvaccinaties tegen DTP en BMR bij 9-jarigen en tegen HPV bij 13-jarigen. De meningokokkenvaccinatie bij 14-jarigen gaat wel door. Uitstel is geen optie omdat meningokokken W nog steeds circuleert in Nederland. De jeugdgezondheidszorg kijkt naar de mogelijkheid om deze vaccinatie individueel aan te bieden.

Rijksvaccinatieprogramma: www.rijksvaccinatieprogramma.nl

Tot slot

We blijven u de komende maand een wekelijkse update geven over Corona en geneesmiddelen dankzij een bijdrage van het ZonMw-programma Goed Gebruik Geneesmiddelen. Op de hoogte blijven van nieuwe journaals? U kunt zich abonneren op ons Youtube-kanaal door te klikken op ons logo rechtsonderin.